

A Győri Ítéltábla a dr. Pallagi Ádám pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal által képviselt **I.r., II.r., III.r.** és a **V.r. alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2019. április 18. napján kelt 5.P.20.529/2017/71/I. szám alatt hozott ítélet ellen a felperes által 72. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a felperesnek az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja, az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam, míg a peresztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a felperes viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az általa 1994. július 5-én kezdeményezett peres eljárásban többszöri keresetváltoztatást követően I., II., III., V. r. alperesekkel szemben bírósági jogkörben okozott vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését kérte. A Veszprém Megyei Bíróság előtt P.20.004/2001/24. számon előterjesztett beadványában a III. r. alperessel szembeni kereset jogalapjaként azt jelölte meg, hogy beosztottja, dr. **Név 1** bíró a 16.M.5239/1992. szám alatti ügyében 1992. október 19. napján minősíthetetlen hangnemben beszélt vele. Ezekkel és más kijelentéseivel a bíró mélyen megalázta.

A III. r. alperes bírái jogellenes magatartásukkal - figyelemmel az Alkotmány 54.§-ára - megsértették a Ptk.75.§ (1) bekezdésében és 76.§-ában írtakat, ezzel a testi és lelki életminősége hátrányosan megváltozott. Az eljáró bíró jogellenes magatartása olyan lelki folyamatokat indított el, melynek következtében kverulancia nevezetű betegsége alakult ki. A többi alperes magatartásának közös lényege az, hogy a III. r. alperes által elindított, végül kverulanciába torkolt egészségromlási folyamatot helytelen bírói intézkedéseikkel fenntartották. Társadalmi állását (pozícióját) érintő negatív diszkrimináció mint személyiségi jogsérelem okozása miatt I., II., V. r. alpereseket egyetemlegesen 3 millió Ft, a III. r. alperest 10 millió Ft nem vagyoni kártérítés és törvényes kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

A Ptk. 349. § (3) bekezdésére hivatkozással bírósági jogkörben, jogellenesen okozott vagyoni kár jogcímén 2.850.000 forint tőke és ennek 1992. augusztus 5. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I.r. és II.r. alpereseket. Jogellenes magatartásként arra hivatkozott, hogy a munkaügyi perben fellebbezését és perújítási kérelmét tévesen és szakszerűtlenül értékelték és rendszeresen elutasították.

A Veszprém Megyei Bíróság a 2001. szeptember 12-én meghozott és jogerőre is emelkedett P.20.004/2001/31. számú végzésével a per tárgyalását felfüggesztette a Veszprém Megyei Bíróság előtt P.21.164/1998. számon zajló eljárás befejezéséig.

A jogi képviselő nélkül eljáró felperes eljárás folytatás iránti kérelme 2017. április 20-án érkezett a bírósághoz. A Veszprémi Törvényszék előtt 5.P.20.529/2017. számon lajstromozott eljárás keretében a felperes a 2017. augusztus 6-án kelt beadványában akként nyilatkozott, hogy a korábban már megváltoztatott „eredeti” követelését minden alperessel (I., II., III., V. r.) szemben teljes mértékben

fenntartja. Ezen álláspontját a pártfogó ügyvéd közreműködésével készít, 2018. március 26-án kelt beadványban is megismételte, fenntartotta az eljárás során korábban már kifejtetteket. Hangsúlyozta, hogy a kereset személybeli, ténybeli és összecszerűségbeli elemei, valamint jogalapja változatlanok.

Az alperesek ellenkérelmükben a felperes módosított keresetének az elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy nem minősül jogellenes magatartásnak az, ha a bíróság a fél számára kedvezőtlen határozatot hozott. A kártérítési perben nem vizsgálhatóak az alapperbeli bíróságok egyes eljárási cselekményei. A perben hiányzik a kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés, valamint az ok okozati összefüggés a felperes által állított kár és az alperesek magatartásai között. Dr. Név 1 bírót érintő kijelentéseit a felperes még csak nem is valószínűsítette.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyben megállapította, hogy a pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a feljegyzett 951.000 forint eljárás illetéket az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolása szerint a felperes keresetét alaptalannak ítélte.

Rögzítette, hogy a Ptk. 1. § a) és b) pontjai, illetve a 8. § (1) és (2) bekezdése értelmében a polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. A felperes által állított jogsértés 1992. október 19. napján történt, ezért a perbeli jogvita elbírálására az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) rendelkezései az irányadók.

A felperes keresetét az emberi méltóság alapvető joga, valamint az egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésére alapította azzal, hogy az alperesek eljárásaival összefüggésben sérültek a személyiségi jogai.

Ezért a törvényszék a rPtk. alkalmazásával vizsgálta a 84.§ (1) bekezdésének e) pontja, valamint a 349.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó 349. § (1) bekezdésében írt speciális, és a 339.§ (1) bekezdése szerint általános feltételek megvalósulását, és értékelte az alperesek magatartásainak felróhatóságát.

A Veszprémi Törvényszék az 5.P.20.529/2017/28. számú hiánypótlásában felhívta a felperest többek között az állított tényekre vonatkozó bizonyítékai, bizonyítási indítványai előterjesztésére. Figyelmeztette a felperest a mulasztás jogkövetkezményére, mely felhívást a 2019. január 29-i tárgyaláson is megismételte. Ennel ellenére a felperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Ezért a bíróság csak a rendelkezésre álló adatok alapján foglalhatott állást a III. r. alperes terhére rótt bírói megnyilvánulás körében. A periratok kizárólag a felperes tényállításait tartalmazzák, így nem vonható le belőlük olyan következtetés, amely megalapozná a III. r. alperes terhére állított, a felperes emberi méltósága megsértését megalapozó konkrét megnyilvánulás megtörténtét, valamint azt, hogy a kifogásolt bírói megnyilvánulásra a felperes személyére tekintettel, a személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt került sor.

Ezért az emberi méltóság megsértése jogkövetkezményeinek alkalmazására irányuló kereset alaptalan.

Az I., II., V. r. alperesek tevékenységével összefüggésben állított egészség megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelem tekintetében helytállóan hivatkoztak az alperesek arra, hogy a személyhez fűződő jog miatt indult per általában nem szolgálhat más perben elbírált jogvita további jogorvoslati fórumaként. Személyiségi jogi perben nem bírálható felül más bírósági eljárás tárgyát képező döntés helyes vagy helytelen volta. A közhatalmat gyakorló szervekkel szemben az rPtk.349.§-a alapján indult kártérítési perekben kialakult ítélkezési gyakorlat szerint még a bizonyítékok esetleges téves mérlegelése, vagy a jogszabály téves értelmezése, illetve alkalmazása sem teszi automatikusan megállapíthatóvá a kártérítési felelősséget. A közhatalmat gyakorló szervek egyedi ügyben hozott döntése vagy mulasztása csak akkor alapozza meg a kártérítési felelősséget, ha az kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedésen alapult. A perbe

esetben ilyen konzekvencia levonására alkalmas peradat nem merült fel.

A felperes alaptalanul hivatkozott a személyhez fűződő jogai sérelmére, ezért az elsőfokú bíróság a vagyoni valamint a nem vagyoni kártérítés körében a hátrányok mibenlétének vizsgálatát jogalap hiányában mellőzte.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást, míg másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatására történő utasítását.

Kérte, hogy az ítélet tábla normakontroll iránti kérelmet terjesszen elő az Alkotmánybírósághoz.

Fellebbezésének indoklásául előadta, hogy az alperesek a felperes személyét hátrányosan megkülönböztető gyakorlatot folytattak, amikor ítélkezési gyakorlatukban jogszerűnek kezelték, hogy dr. **Név 1** bíró 1992. év októberében minősíthetetlen stílusban üvöltözött és káromkodta végig a felperes ügyének tárgyalását. Ezen okból, illetve az eljárás bíró által elfogadott, a **Cég 1 Zrt.** részéről nyújtott szabadjegyekkel kapcsolatban nem indult büntető, fegyelmi eljárás.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte a beszerzett jegyzőkönyvet és az okirat bizonyítékokat, ezzel megsértette az rPp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat.

Az Abtv. 25. § (1) bekezdésére hivatkozással kérte, hogy az ítélet tábla forduljon az Alkotmánybírósághoz, mert a bírói kárfelelősséget kizáró, és a bírósági felelőtlenséget megalapozó rendelkezések, így a Bszi. 2. § (1) bekezdése és 6. §-a álláspontja szerint alkotmányellenesek.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján, megjelenésük esetén igényt tartottak 10.000 forint költség megfizetésére.

Ellenkérelmükben hangsúlyozták, hogy az alperesek egyetemleges marasztalására nincs jogi lehetőség, mivel nem minősülnek közös károkozónak.

Kiemelték, hogy a felperes lényegében az alapügyben előterjesztett kereseti követelését kívánja kárként érvényesíteni a jogerős ítéletek ellenében. Jelen per azonban nem szolgálhat további jogorvoslati fórumként a már jogerősen elbírált ügyekben.

Rámutattak arra, hogy személyhez fűződő jogok megsértésére többlet tényállási elem hiányában nem kerül sor, a többlet tényállást - a felperes személye ellen irányuló közvetlen támadást - a felperes semmilyen formában nem igazolta.

A felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének sem tett eleget egyik alperes tekintetében sem.

Kiemelték, hogy a felperes dr. **Név 1** tanúkénti meghallgatását nem kérte, így tanúbizonyításra a másodfokú eljárásban már nincs jogi lehetőség.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az ítélet tábla elsődlegesen a felperes Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése iránti kérelmét bírálta el.

Az rPp. 155/B. § (1) bekezdése kimondja, a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály alaptörvény ellenességének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból, vagy kérelemre kezdeményezheti.

Az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során

olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály, vagy jogszabály rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

A kialakul bírói gyakorlat szerint az utólagos normakontrollra irányuló bírói kezdeményezés a bírói függetlenség eleme; a bíró utólagos normakontroll iránti indítvány előterjesztésére jogorvoslati úton nem kötelezhető (BH2014.317.).

Az Abtv. 25. § (1) bekezdésének első fordulata alapján a kezdeményezés előterjesztését akkor nem mellőzheti a bíró, ha az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó normával kapcsolatban alkotmányossági aggály merül fel, azaz észleli a norma alaptörvény-ellenességét.

A bírói ezen aggálya jogértelmező tevékenység eredményeként, a normának az alaptörvény rendelkezéseivel valamint az Alaptörvénynek az Alkotmánybíróság általi értelmezésével való egybevetése eredményeként alakul ki. A bíró tehát saját meggyőződése szerint dönt arról, fennáll-e az a feltétel, amely alapján köteles az Alkotmánybírósághoz fordulni.

Az Alaptörvény XXVI. cikkének (1) bekezdésében garantált bírói függetlenség sérelme nélkül a bíró még felettes bíróság döntésével sem utasítható.

Az ítéletábra nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy a Bszi. 2. § (1) bekezdése és 6. §-a alkotmányellenes, ezért a kifejtett indokok alapján az erre vonatkozó kérelmet elutasította.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges és elégséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett adatokat okszerűen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg. Az ítéletábra teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság érdemi döntésének helyességét és az ítélet indokolásában foglaltakat, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezési érvelésre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Tény, hogy a felperes által állított jogsértés az alperesek közhatalmi tevékenységével áll okozati összefüggésben, ezért helyesen jutott arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy az rPtk. 75. § (1) bekezdését az rPtk. 84. § (1) bekezdés a)-e) pontjait, illetve a 339. § (1) bekezdését, valamint a 349. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat együttesen kell alkalmazni.

Az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: r.Ptk.) 339. § /1/ bekezdésére és az r.Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési igény esetében a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés általános és különös feltételei egyaránt fennállnak. A Ptk. 339. § /1/ bekezdésén alapuló kártérítési felelősségnek három együttes feltétele van: a jogellenes magatartás, a kár, valamint a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés.

A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség további, különös feltétele a r.Ptk. 349. § /1/ bekezdése szerint, hogy a bekövetkezett kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye. Ezen feltételek konjunktívak, tehát együttesen kell fennállniuk.

Az rPp. 164. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, neki kellett a peres eljárásban kétséget kizáró módon igazolnia az általa állított alperesi jogellenes magatartásokat.

Az elsőfokú bíróság a III.r. alperes tekintetében a 28. számú végzésében, illetve az 55. számú jegyzőkönyvben foglalt végzésében az rPp. 3. § (3) bekezdésén alapuló tájékoztatási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, ennek ellenére a felperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

Ezért helyesen jutott arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem tudta igazolni az általa állított jogsértéseket, az emberi méltóság megsértését.

Az I.r., II.r. és V.r. alperesek tekintetében helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a személyhez fűződő jog miatt indult per általában nem szolgálhat más perben elbírált jogvita esetében további jogorvoslati fórumként. Az egyértelmű bírói gyakorlat szerint a közhatalmi szervek egyedi ügyeiben hozott döntése, vagy mulasztása csak akkor alapozza meg a kártérítési felelősséget, ha az kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedésen alapul. A perbeli esetben azonban ilyen nem történt.

A másodfokú eljárásban az rPp. 235. § (1) bekezdése értelmében a megjelölt tanú meghallgatására nincs jogi lehetőség, mivel a felperes az elsőfokú eljárásban ilyen indítványt nem terjesztett elő.

Mindezen indokokra figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alpereseknek a másodfokú eljárásban költségük nem merült fel, ezért a perköltségről az ítéletábra nem rendelkezik.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére vonatkozó rendelkezés az rPp. 87. § (2) bekezdésének alapján.

A peres eljárásban a felperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az rPp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §-a szerint az állam viseli.

ő, 2019. október 3.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Andrea sk.
bíró